

Handläggare
Anneli Rydström
Telefon: 0850822068

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2022-09-29

Behov av platser på vård- och omsorgsboende

Svar på skrivelse från (SD)

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen från Sverigedemokraterna.

Sammanfattning

I en skrivelse tar Henrik Åkerlund (SD) upp frågan om behov av platser på vård- och omsorgsboende och skriver att trots att det finns lediga platser, så får många äldre besked om avslag. Våra äldre ska i möjligaste mån ges möjlighet att beviljas plats på vård- och omsorgsboende med hänsyn till dess enskilda behov.

Förvaltningen följer den lagstiftning som finns, rättspraxis och stadens riktlinjer, som ger vägledning för biståndshandläggarna samt säkerställer en stadsgemensam rättssäkerhet och likabehandling. Den äldre som ansöker om vård- och omsorgsboende ska få sin ansökan individuellt prövad. Bedöms den äldres behov uppfylla kriterierna för vård- och omsorgsboende har den äldre rätten till bistånd. Att ge bistånd utifrån tillgången på platser skulle därför inte vara rättssäkert eller likställt.

Vid utredning och bedömning ska även hög ålder beaktas. Nytt i de reviderade riktlinjerna är bland annat att ålder har definierats till äldre 85 år och äldre. Detta gör det möjligt för fler äldre att uppfylla kriterierna för plats på vård- och omsorgsboende.

På sikt, utifrån den demografiska utvecklingen med ökat antal äldre och ökade behov kommer det behövas fler platser på vård- och omsorgsboende. Stadens gemensamma boendeplanering för att säkerställa behovet av vård- och omsorgsboende både på kort och långsikt, är därför en viktig och angelägen fråga.

Ärendet

I en skrivelse tar Henrik Åkerlund (SD) upp frågan om behov av platser på vård- och omsorgsboende för äldre, en ständigt aktuell fråga inom stadsdelsområdet. Henrik Åkerlund (SD) skriver att *”Förvaltningen har tidigare vid upprepade tillfällen, presenterat aktuell boendeplan för äldre och redogjort för den förväntade befolkningsprognosen med anledning av att antalet äldre väntas öka de kommande åren och vara i behov av plats på ett befintligt boende”*.

Sverigedemokraterna tar upp att trots att det finns lediga platser på vård- och omsorgsboende får många äldre besked om avslag och nekas plats på befintligt boende i större omfattning. Vidare att Sverigedemokraternas uppfattning är att våra äldre i möjligaste mån ska ges möjlighet att beviljas plats på vård- och omsorgsboende med hänsyn till dess enskilda behov.

Mot bakgrund av ovanstående ställer Sverigedemokraterna följande frågor till förvaltningen.

1. Hur arbetar förvaltningen framgent för att säkerställa att fler äldre med behov, beviljas plats?
2. Hur sker samarbetet med äldreförvaltningen?
3. Hur ser bedömningskriterierna ut avseende biståndsbedömning?
4. Bland de tomma platser som finns, disponeras dessa för någon annan målgrupp?

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för äldreomsorg. Samverkan med de fackliga organisationerna sker i äldreomsorgens samverkansgrupp den 13 september 2022. Stadsdelsnämndens pensionärsråd tar del av ärendet vid sitt sammanträde den 21 september 2022.

Förvaltningens svar

Riktlinjer för biståndsbedömning

Biståndsbedömningen ska vara rättssäker och de äldre ska behandlas lika. Den äldre ska få sin ansökan individuellt prövad. Bedöms den äldres behov uppfylla kriterierna för vård- och omsorgsboende har den äldre rätten till bistånd.

Stadens riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg är ett stöd för de biståndshandläggare som fattar myndighetsbeslut inom socialtjänstens äldreomsorg till personer som är 65 år och äldre och som kan vara i behov av bistånd enligt

socialtjänstlagen (2001:453) (SoL) eller lagen (1993:387) om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS). Riktlinjerna reviderades under våren 2021 och beslutades av kommunfullmäktige den 12 april 2021. Vid utredning och bedömning ska även hög ålder beaktas. Nytt i de reviderade riktlinjerna är bland annat att hög ålder har definierats till 85 år och äldre.

Riktlinjerna ska ge vägledning för biståndshandläggarna samt säkerställa en stadsgemensam rättssäkerhet och likabehandling.

Riktlinjerna utgör ett komplement till gällande lagstiftning och Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd, m.fl. De anknyter också till andra övergripande dokument och regelverk som gäller inom området.

Valfrihet

Stadens vård- och omsorgsboenden är en gemensam resurs för hela staden. Den äldre som beviljas vård- och omsorgsboende har genom valfrihetssystemet möjlighet att välja till vilket vård- och omsorgsboende som man vill flytta till. Det kan vara i det stadsdelsområde som man bor i eller till ett annat stadsdelsområde inom en annan stadsdelsförvaltning. Det kan vara ett boende i privat regi genom ramavtal eller i stadens regi/egen regi. Det finns även platser i andra kommuner.

När det gäller förmedling av platser har staden en gemensam central köhantering. Alla platser i staden och i ramavtalet är gemensamma resurser. Den äldre kan välja att stå i kö till tre boenden samtidigt och kan byta när man vill. Staden har dock alltid tillgängliga platser till vård- och omsorgsboende, vilket innebär att en person kan erbjudas plats inom några dagar, om så önskas.

Svar på frågorna

1. Hur arbetar förvaltningen framgent för att säkerställa att fler äldre med behov, beviljas plats?

Svar: På sikt behövs fler platser på vård- och omsorgsboende, utifrån att antalet äldre ökar. Då vård- och omsorgsboendena är en gemensam resurs för hela staden finns det en gemensam strategi och planering för att säkerställa behovet av vård- och omsorgsboende för äldre på kort och lång sikt samt att säkerställa en trygg boendesituation för målgruppen.

Som tas upp i skrivelsen är frågan om platser en ständigt aktuell fråga. Stadsdelsnämnderna tar årligen fram regionvisa äldreboendeplaner. Regionerna är Innerstaden, Västerort, Östra Söderort samt Västra Söderort som omfattar Hägersten-Älvsjö och Skärholmen. Planerna innehåller konkreta förslag och åtgärder för att möta behovet av vård- och omsorgsboende.

Äldreförvaltningen samordnar arbetet och har i uppdrag att bearbeta de regionala förslagen och göra en sammanvägd bedömning av behovet ur ett stadsövergripande perspektiv, som redovisas i den stadsövergripande boendeplanen.

Planen är vägledande för utbyggnad och omstrukturering av äldreboendebeståndet samt löpande beslut. Utgångspunkten i all prioritering av olika åtgärder är att utbudet av biståndsbedömda boenden är en gemensam resurs för hela staden. Konsekvenser för såväl stadsdelsnämndsområden som regionen/staden som helhet ska beaktas i planeringen.

2. Hur sker samarbetet med äldreförvaltningen?

Svar: Som beskrivs ovan samarbetar stadsdelsförvaltningarna med äldreförvaltningen när det gäller boendeplaneringen och den årliga revideringen av regionernas och stadens övergripande äldreboendeplan. Detta för att säkerställa behovet av platser på kort och lång sikt.

När det gäller stadens riktlinjer leder äldreförvaltningen regelbundna beställarchefsmöten där samtliga beställarchefer i staden möts med syfte att säkerställa likställda bedömningar. Äldreförvaltningen arrangerar också regelbundna genomgångar av rättspraxis från juridiska avdelningen för beställarchefer, biträdande enhetschefer och samtliga biståndshandläggare.

Den gemensamma köhanteringen sker också i samarbete med äldreförvaltningen.

3. Hur ser bedömningskriterierna ut avseende biståndsbedömning?

Bedömningen av den enskildes behov av ett vård- och omsorgsboende ska grunda sig på en helhetsbedömning där den enskildes situation och möjligheter sammanvägs med sociala, medicinska, psykiska och existentiella behov.

Vård- och omsorgsboende kan beviljas den som exempelvis uppfyller något av nedanstående kriterier:

- Omvårdnadsbehovet ska vara så omfattande över dygnets alla timmar att behovet inte kan tillgodoses med hemtjänstinsatser.
- Om inte behov av hjälp nattetid finns men det finns särskilda medicinska behov i kombination med tillsynsbehov, som kräver närhet till sjuksköterska eller omvårdnadspersonal.

- Psykisk ohälsa, kognitiv svikt eller demenssjukdom som medför oro och påverkar den enskildes förmåga att fungera i ordinärt boende.

Biståndshandläggaren ska också särskilt beakta den enskildes sammantagna situation i bedömningen. Vid utredning och bedömning ska även hög ålder beaktas, vilket i Stockholms stad omfattar personer som är 85 år och äldre. Ensamhet och isolering ska särskilt beaktas. Avslag ska fattas med restriktivitet, i synnerhet vid hög ålder. Samtliga avslagsbeslut ska vara väl motiverade.

I beslut om vård- och omsorgsboende ingår både boende och service samt hälso- och sjukvård.

4. Bland de tomma platser som finns, disponeras dessa för någon annan målgrupp?

Svar: Nej, inga lediga platser disponeras av annan målgrupp. På Fruängsgårdens vård- och omsorgsboende står ett våningsplan tomt med 16 platser fördelat på två avdelningar, med vardera 8 lägenheter. Platserna ligger i ”malpåse” och kan öppnas vid ökat behov. Våningsplanet används dock för närvarande för evakuering av personallokaler samt till aktivitetslokaler och träningslokal (rehab) för de boende, under tiden som ombyggnaden av Fruängsgårdens A-hus till seniorboende pågår.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen följer den lagstiftning som finns, rättspraxis och stadens riktlinjer. I skrivelsen tas upp att avslag ges trots att det finns lediga platser.

Den äldre som ansöker om vård- och omsorgsboende ska få sin ansökan individuellt prövad. Bedöms den äldres behov uppfylla kriterierna för vård- och omsorgsboende har den äldre rätten till bistånd. Att ge bistånd utifrån tillgången på platser skulle därför inte vara rättssäkert eller likställt.

Förvaltningen tycker det är bra att vad som är hög ålder är definierat i riktlinjerna, det vill säga 85 år och äldre. Detta gör det möjligt för fler äldre att uppfylla kriterierna för plats på vård- och omsorgsboende.

På sikt, utifrån den demografiska utvecklingen med ökat antal äldre och ökade behov kommer det behövas fler platser på vård- och omsorgsboende. Stadens gemensamma boendepanering för att säkerställa behovet av vård- och omsorgsboende både på kort och långsikt, är därför en viktig och angelägen fråga.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Gunilla Davidsson
stadsdelsdirektör
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Eva Alama
avdelningschef
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Behov av platser på vård- och omsorgsboende, skrivelse från Sverigedemokraterna.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, stadsdelsdirektör	2022-09-12
Eva Alama, avdelningschef	2022-09-12